

EDITORIAL

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

nemohu začít jinak než smutnou zprávou, že odešel prof. PhDr. Jiří Hoskovec, CSc., který byl společně s doc. PhDr. Jiřím Štikarem, CSc., doslova duší a hybnou silou odborného časopisu Psychologie v ekonomické praxi. Patří mu dík a uznání za to, že se dlouhodobě, pečlivě a s opravdovým zájmem věnoval redaktorské práci a jistě jeho přičiněním jsme přebírali k dalšímu pokračování zavedené, kvalitní odborné periodikum.

Psychologie pro praxi ve druhém dvojčísli roku 2011 nabízí čtenářům žánrovou pestrost, prezentujeme výzkumné i přehledové studie, které doplňuje poměrně rozsáhlá a rozhodně zajímavá kazuistika s edukační tematikou a tradičně několik recenzí našich i zahraničních publikací. Domnívám se, že Vás může zaujmout přehledová studie věnovaná společenským a ekonomickým změnám v postavení ženy ve 20. století (autorkou je Zuzana Hubinková), která nejenom přináší řadu informací o tom, jak se současná žena může v pracovní kariéře vyrovnat mužům a muži naopak mohou převzít roli ženy v péči o rodinu, ale také se uvádí, že tyto radikální změny neprobíhají všude stejně rychle a za stejných podmínek. Příspěvek rozhodně otevírá prostor k řadě odborných otázek.

Výzkumné studie zase nabízejí pestrost obsahovou. Hned článek uvedený jako první referuje výsledky výzkumu v porodnicích, zajímá se o psychosociální klima porodnice a zkoumá jeho vliv na pohodu rodičky. V závěrech studie autorky (Lea Takács, Eliška Kodyšová, Kateřina Kejřová a Martina Bartošová) uvádějí, jak je v průběhu porodu a šestinedělí rodička extrémně vnímavá vůči prostředí, v němž se nachází. Při pobytu v porodnici potřebuje vstřícnost, přijetí, porozumění a podporu. Mezi faktory podílející se na formování podpůrného typu klimatu autorky řadí např. povzbuzování rodičky během porodu a strukturovaný horizont očekávání, který rodičce umožňuje orientovat se v situaci a dodává jí pocit jistoty, dále je to podpora raného kontaktu matky s dítětem. Samozřejmě uvádějí i kritické momenty, s nimiž se respondentky během svého pobytu v porodnici setkávaly, ale ty už se dozvíte přímo z textu článku.

Další tři příspěvky referující výsledky výzkumů směřují vlastně do oblasti psychologie práce a organizace a spojuje je to, že výzkumný soubor tvořili studenti vysokých škol v ČR.

Pavla Rymešová se věnovala profesní orientaci a kariérovému nasměrování studentů České zemědělské univerzity. Výsledky výzkumu prokázaly výrazně rozdílnou determinaci ke kariérovému nasměrování mezi skupinami studentů sledovaných fakult a tato data lze dobře využít především v oblasti rekrutmentu zájemců o studium. Celý článek je možné považovat za cenný příspěvek k aktuální problematice kariérového poradenství.

Autory Jakuba Procházku a Viktora Kulhavého zajímaly postoje vysokoškolských studentů ekonomické fakulty k práci a výkonu ve vztahu k očekávané výši výdělku. Ačkoli jejich soubor respondentů nebyl příliš rozsáhlý, z výsledků vyplývá, že z postojů k práci a výkonu predikuje očekávání uspokojivé nástupní mzdy studentů nejvíce soutěživost. Druhým zjištěným prediktorem je dominance. Očekávání uspokojivé měsíční mzdy predikuje (negativně) také hrdost na výkon. Mezi prediktory očekávané uspokojivé mzdy se nevyskytují cílevědomost a orientace na status. Ostatní už v článku samotném, otázek k psychologické reflexi i zamyšlení otevírá dost.

Jste si jisti, že správně pracujete s pojmem workoholik? A co technofilie? Možná pomůže příspěvek Matúše Šuchy, Jaroslavy Kubátové a Kláry Bendové, kteří nejen zmíněné fenomény představují a objasňují, ale také provedli výzkumné šetření tentokrát mezi studenty Filozofické fakulty UP v Olomouci. Autoři samotní se domnívají, že označení workoholik je v současné literatuře a obecněji v diskurzu pracovního výkonu nadužíváno a nepřesně vymezeno. Z pohledu příčin vzniku, projevů a dopadů na okolí považují za vhodné rozdělit pracovníky, kteří pracují mnoho hodin nad rámec požadovaný zaměstnavatelem na entuziastické pracovníky a workoholiky. Kritériem pro označení pracovníka jako workoholika je jim a) vrozená touha pracovat, b) subjektivně pocíťovaná nedostatečná radost z práce, c) negativní externality vzhledem ke kolegům a pracovnímu prostředí obecně.

Doufám, že jsem uvedla dost na to, abyste do časopisu nahlédli s odbornou zvědavostí a podívali se na celé články a ostatní příspěvky.

Závěrem jen už tradiční výzvu, že v celém redakčním týmu budeme potěšeni, když nám k publikování nabídnete i Vaši odbornou psychologickou práci, příspěvky s tématy reflektujícími různé oblasti psychologické teorie a jejich výzkumných či praktických aplikací.

Praha, srpen 2011
doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.
předsedkyně redakční rady PpP